

PAUL KRUGMAN, MAURICE OBSTFELD A MARC MELITZ: INTERNATIONAL ECONOMICS – THEORY & POLICY. (9. VYDANIE)

BOSTON, ADDISON-WESLEY, 2012. 701 s. ISBN 978-0-13-214665-4.

Ing. Martin Grančay, PhD.

Deviate vydanie najpoužívanejšej svetovej učebnice medzinárodnej ekonómie pokračuje v tradícii rozširovania obsiahnutej matérie a jej prispôsobovania aktuálnym podmienkam vo svetovej ekonomike. Autorský kolektív, ktorý sa v porovnaní s predchádzajúcimi vydaniaми rozrástol o harvardského ekonóma Marca Melitza, extenzívne prepracoval viacero kapitol a pridal niektoré nové časti v priamej reakcii na globálnu hospodársku krízu.

Paula Krugmana netreba vedeckej ani širokej verejnosti špeciálne predstavovať. Profesor na univerzite Princeton, nositeľ Nobelovej ceny za ekonómiu a autor mnohých jednoduchých modelov v oblasti medzinárodných hospodárskych vzťahov sa v uplynulých dvadsiatich rokoch pretransformoval na popularizátora ekonómie ako vedy s pomerne vyhranenými politickými názormi. Vďaka pravidelným stĺpčekom v New York Times a príspevkom na viacerých blogoch sa stal asi najznámejším a najkontroverzejším ekonómom súčasnosti a prischla mu prezývka „Mick Jagger politickej ekonómie“. Aj ďalší spoluautori – Maurice Obstfeld a Marc Melitz – sú veľikáni medzinárodnej ekonómie pôsobiaci na prestížnych univerzitách a ich mená sú garanciou najvyššej kvality učebnice.

Deviate vydanie *International Economics – Theory & Policy* pozostáva z dvadsiatich dvoch kapitol rozčlenených do štyroch častí. Prvá časť sa zaoberá teóriami medzinárodného obchodu od Ricardovho-Torrensovho princípu komparatívnych výhod až po nové teórie skúmajúce medzinárodný obchod v podmienkach nedokonalnej konkurencie. Druhá časť predstavuje hlavné nástroje zahranično-obchodnej politiky štátov, hodnotí argumenty v prospech protekcionizmu a načrtáva niektoré aktuálne debaty o kontroverzných témach ako globalizácia, dodržiavanie pracovných a environmentálnych štandardov, rola Svetovej obchodnej organizácie a pod. V tretej časti sa rozoberá problematika menových kurzov a makroekonómia otvorenej ekonomiky. Posledná, štvrtá časť, skúma vývoj medzinárodných menových systémov a medzinárodné kapitálové trhy. Mnohé jej pasáže sú priamou odpoveďou autorského kolektívu na vypuknutie globálnej hospodárskej krízy a v porovnaní s predchádzajúcimi vydaniaми sú nové alebo významne prepracované.

Všetky kapitoly sú vhodne ilustrované aktuálnymi príkladmi, prípadovými štúdiami, doplnené otázkami na zamyslenie a zoznamom odporúčanej dodatkovej literatúry. Pochopiteľne, nie so všetkými závermi autorov možno stopercentne súhlasiť. Dá sa však skonštatovať, že dielo je vyvážené a neprenikajú doň Krugmanove vyhranené názory.

Vysoko hodnotnými sú najmä časti 1 a 4. Teórie medzinárodného obchodu sú spracované na takmer 200 stranách. Na rozdiel od mnohých iných publikácií, kde dominantnú časť textu predstavujú klasické a neoklasické teórie, Krugman a kolektív venujú veľký priestor novším teóriám. Čitateľ tak má možnosť zoznámiť sa s modelmi intertemporálneho obchodu, hospodárskej geografie či nedokonalnej konkurencie. Text dopĺňa veľký počet grafov a umožňuje jeho jednoduchšie pochopenie. Menším nedostatkom je nezaradenie niektorých iných alternatívnych teórií medzinárodného obchodu, ako napríklad Vernonovej teórie medzinárodného životného cyklu produktu. Vzhľadom na makroekonomickú orientáciu učebnice je ale abstrahovanie od niektorých väčšinovo mikroekonomických teórií ospravedlniteľné.

Štvrtá časť učebnice priamo reaguje na globálnu hospodársku krízu a novo vzniknutú potrebu objasniť študentom medzinárodných ekonomických vzťahov jej korene. Obsahuje

zaujímavé pasáže analyzujúce morálny hazard na kapitálových trhoch a ťažkosti súvisiace s reguláciou medzinárodného bankovníctva. Zaoberá sa tiež teóriou optimálnej menovej oblasti a jej aplikáciou na Európsku úniu. Prichádza k očakávanému záveru, že eurozóna nie je optimálnou menovou oblasťou a identifikuje jej problémy do budúcnosti.

International Economics – Theory & Policy možno jednoznačne odporučiť študentom so zameraním na medzinárodné ekonomické vzťahy aj všetkým záujemcom o problematiku. Učebnica svojím obsahom nesklame ani pokročilejších čitateľov. Použitý matematický a grafický aparát je pomerne jednoduchý a prístupný, no v porovnaní s niektorými inými často používanými učebnicami (Carbaugh; Husted a Melvin; Appleyard et al.) je predsa len o niečo náročnejší. Absencia slovenského prekladu učebnice môže sice študentom spočiatku robiť problémy, ovládanie anglickej ekonomickej terminológie je však dnes nevyhnutnosťou. Výtlačok nového vydania diela Krugmana s kolektívom preto patrí do knižníc a elektronických čítačiek všetkých medzinárodných ekonómov.

Ing. Martin Grančay, PhD.
Fakulta medzinárodných vzťahov
Ekonomická univerzita v Bratislave
Dolnozemska cesta 1/B
85235 Bratislava